

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 67/2010/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

385/2010. (VIII. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2010. február 8-án előterjesztett **panaszára indult eljárásban** a 2010. augusztus 25-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén **született állásfoglalását**

m e g k ü l d i a z O r s z á g o s R e n d ő r f ő k a p i t á n y n a k.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2010. február 8-án fordult faxon küldött levelében a Testülethez, melyben sérelmezte három napig tartó őrizetbe vételét.

A panaszos az őrizetbe vételét megalázónak tartja annak ellenére, hogy „az eljáró rendőrök szakszerűen, de humánusan végezték a munkájukat az eljárás minden szakaszában”. Megjegyezte azonban, hogy biztonsági okból „az eljárás minden szakaszában” megbilincseltek.

A panaszost a Budai Központi Kerületi Bíróság határozata alapján 2010. január 29-én, pénteken vették őrizetbe a panaszos lakásán, és 2010. február 1-jén, hétfőn, 12 óra körül szabadult az említett bíróságon. Az őrizetbe vétellel kapcsolatos iratokról csak másnap, 2-án kapott másolatot. Nem kapott másolatot a befogadáskor készült orvosi kartonról sem a bíróságra történő átszállítását megelőzően.

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

Sérelmezte, hogy a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányságról a Gyorskocsi utcába bilincsen szállították át, ahol orvosi vizsgálaton volt kénytelen részt venni. Itt sem az eljárás mikéntje, hanem annak megtörténte miatt él panasszal. Miután az orvos közölte, hogy a panaszos által szedett gyógyszerek nem álltak rendelkezésre, a panaszost bilincsen visszaszállították a lakására, és miután ott összeszedte gyógyszereit, visszaindultak. A panaszos második emeleti lakásából lépcsőn mentek a földszintre, és mivel a lépcső az eső miatt nedves volt, csúszott, kérte a rendőröket, hogy a lemenetel idejére vegyék le a bilincset, hogy kapaszkodni tudjon, elmondta azt is, hogy porckorongsérve miatt gyógycipőt kell viselnie, és fél, hogy elcsúszik.

A bilincs levételét a rendőrök megtagadták, és bár ő szerencsére nem esett el, az egyik, őt kísérő rendőr megcsúszott a lépcsőn.

2) A panaszos említett levelében, illetve ugyanaznap küldött újabb faxában sérelmezett két további elemet: az őrizetbe vételét megelőző kézbesítés körülményeit, illetve a rendőrség által a szomszédoknak adott tájékoztatást.

Összesen huszonhárom számozott kérdésben sorolta fel aggályait az eljárással kapcsolatban, miszerint a kézbesítéssel kapcsolatos előírásoknak maradéktalanul eleget tettek, hogy a szomszédokat arról tájékoztatták-e, hogy iratkézbesítés miatt keresik a panaszost, vagy arról, hogy a panaszos „terrorizálja” a lakókat, és egyáltalán miért közöltek velük bármit is, mivel támasztották alá ezeket az információkat, indult-e a panaszossal szemben eljárás. A panaszos külön sérelmezte a rendőri jelentésben rögzített egyes megállapításokat, miszerint ő nem nyitna ajtót senkinek, küldeményeket nem vesz át, a végrehajtónak sem nyitott először ajtót, csak amikor zárat akart feltenni, idegileg kimerült, „bekattant”, az utcáról szemeteket szed össze.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbiak állapíthatók meg.

1) Az elfogás végrehajtásáról készített, 2010. január 29-én kelt jelentés szerint az intézkedő rendőr – aki azonos a korábbi adatgyűjtést végző rendőrrel – a kérdéses napon 20 óra 11 perckor a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdése szerint igazoltatta, a 31. § (1) bekezdése szerint átvizsgálta, és a 33. § (1) b) pontja alapján a lakásán elfogta a panaszost, mivel ellene elfogatóparancsot adtak ki. A jelentés szerint a rendőr az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmazott.

A panaszossal szemben a Budai Központi Kerületi Bíróság (a továbbiakban: BKKB) (...). számon „számvitel rendjének megsértése miatt körözést bocsátott ki”, és a panaszos elfogását rendelte el. Ezért jelentek meg a panaszos lakásán, ahol a panaszos nyitott ajtót, őt rendőrigazolvány felmutatása mellett személyazonosságának igazolására szólították fel, aminek eleget tett. Az adatok ellenőrzése során megállapították, hogy a panaszos körözését rendelték el, „a körözés élő”, és mivel a panaszos a körözés visszavonásáról dokumentumot nem tudott felmutatni, előállították a IX. kerületi rendőrkapitányságra. A panaszos részére az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról tájékoztatást adtak át.

A kapcsolódó parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint az intézkedések jogszerűek, szakszerűek és arányosak voltak.

2) A 2010. április 4-én kelt rendőri jelentés szerint ugyanezen rendőr megjelent – vélhetően az elfogást megelőzően (a jelentés pontos időpontot nem jelöl meg) – a panaszos lakásán, és ott adatgyűjtést végzett, hogy a panaszos életvitelszerűen ott lakik-e. Ennek során egy lakóval beszélt, két alkalommal. Mivel ezen információk alapján a keresés eredményre vezetett, további lakókat nem keresett meg.

3) A rendőrségi iratokból megállapítható, hogy a BKKB 2010. január 5-én elfogatóparancsot bocsátott ki a panaszossal szemben, míg a Pesti Központi Kerületi Bíróság 2009. október 20-án a panaszos mint vádlott idézhető címének ellenőrzését kérte a rendőrségtől.

A BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztályának válaszleveleiből kitűnik, hogy a panaszos a kérdéses címen lakik, azonban nem idézhető.

A rendőr megjegyzésként leírja, hogy a címen ellenőrzés céljából többször, a nap különböző időpontjaiban megjelent, az ajtót minden esetben zárva találta, kopogásra, csengetésre senki nem nyitott ajtót. A rendőr az egyik szomszédot hallgatta meg, aki közölte, hogy a panaszost személyesen ismeri, aki ott lakik életvitelszerűen, „nevezett személy idegileg kimerült, »bekattant«, az utcáról különböző szemeteket szed össze, amit a lakásában válogat szét és tárol”. A szomszéd elmondta továbbá, hogy a panaszos nem „nyit ajtót senkinek, nem vesz át semmilyen postai küldeményt, nem kíváncsi senkire”, korábban volt bírósági végrehajtás ellene, „akkor is úgy tett, mintha nem lenne otthon”, amikor a végrehajtó lezárta volt a lakás bejárati ajtaját, előjött a lakásból a panaszos.

A rendőr telefonon felvette a kapcsolatot a közös képviselővel, aki a szomszédokkal egyező információkkal szolgált, és közölte azt is, hogy a panaszosnak a házban egy másik lakás is a tulajdonában áll, és a panaszos által lakott lakással kapcsolatban van végrehajtási eljárás folyamatban.

A 2009. november 25-én kelt levél rögzíti azt is, hogy a panaszos a körözési nyilvántartásban nem szerepel.

4) A BRFK Rendészeti Szervek Bevetési Főosztály Akció Osztály 2010. április 6-án kelt tájékoztató levele szerint négy nyomozó vett részt a panaszossal szembeni, 2010. január 29-ei intézkedésben.

A panaszos ellen 2010. január 21-én a BKKB bocsátott ki elfogatóparancsot, ezért az Rtv. 33. § (1) bekezdés b) pontja alapján őt előállították, a magánlakásba lépés jogalapját az Rtv. 39. § (1) bekezdés b) pontja teremtette meg.

A levél megjegyzi, hogy az adatgyűjtéssel kapcsolatban a panaszost nem tájékoztatták, „ez kriminalisztikai szempontból sem indokolt, továbbá felesleges további feszültséget gerjesztene abban a helyzetben, amit [a panaszos] magatartásával egyébként is előidéz lakóköznyezetében”. A levél kitér arra is, hogy ahogy a panaszos is megállapítja, az intézkedő

rendőrök „szakszerűen, humanusan végezték a munkájukat”, tehát az intézkedés jogszerű, szakszerű és arányos volt.

5) A BRFK Közrendvédelmi Főosztály Fogda- és Kísérőőr-szolgálati Osztály 2010. március 31-én kelt jelentése szerint a panaszost 2010. január 29-én fogadták be a Gyorskocsi utcai fogdába, a 19/1995. (XII. 13.) BM rendelet (a továbbiakban: Fogdaszabályzat) 15. §-ában meghatározottak szerint, és orvosi vizsgálatára a 17. § alapján került sor, 23 óra 35 perckor. A jelentés szerint az iratkezelésre vonatkozó szabályokról a Fogdaszabályzat 36. §-a rendelkezik.

A BRFK Bűnügyi Szervek BTO Bűnügyi és Fogdaorvosi Alosztály (...) naplószáma, befogadáskori, 2010. január 29-én 23 óra 35 perckor elvégzett vizsgálatról szóló orvosi véleménye szerint a panaszos fogdai elhelyezését befolyásoló betegséget nem említ, szívbetegségként hypertoniát rögzít a vélemény, a „tüdő” bejegyzésnél „érdes légzés” szerepel.

A vélemény szerint „rendőri bántalmazást nem panaszol”, rajta „friss sérülés nem látható”, és a véleményhez fűzött megjegyzés szerint „saját gyógyszereit kapja”, „fogdán elhelyezhető”.

6) A rendőri iratokból megállapítható, hogy a panaszos már kért közvetlenül a XI. kerületi rendőrkapitányságtól tájékoztatást a szomszéd vele kapcsolatos állításairól, melyre a kapitányságvezető 2010. február 17-én kelt levelében válaszolt.

A levél hivatkozik a BKKB fentebb, jelen állásfoglalás II. 3. pontban hivatkozott megkeresésére, és tájékoztatja a panaszost, hogy a hatályos előírásoknak megfelelően adatgyűjtést hajtottak végre a rendőrök. Ennek során közölték az intézkedés célját, azonban nem tettek a panaszost érintő „sértő vagy lejárató megjegyzéseket”, hiszen nem is ismerték a panaszost.

Az adatgyűjtés során rögzített információkat a rendőrség úgy továbbította a megkereső bíróság részére, hogy megjelölte azok forrását. Ez alapján a bíróság mérlegel, a rendőrségnek ez nem dolga, azonban a begyűjtött információk továbbítása kötelessége.

A levél megjegyzi, hogy a begyűjtött információkat – miszerint a panaszos nem nyitott ajtót – megerősítette a rendőrök saját tapasztalata, illetve a bírósági megkeresés ténye.

A kapitányságvezető kitér arra is, hogy a panaszos telefonon megfelelő tájékoztatást adott, amikor a panaszos az ügyeletes tiszténél érdeklődött, továbbá a levélben tájékoztatják a panaszost, hogy ellene a BRFK IX. Kerületi Rendőrkapitányság nem folytat eljárást.

III.

A panaszos sérelmezte három napig tartó őrizetbe vételét, bár annak módját nem kifogásolta. Panaszolta, hogy „az eljárás minden szakaszában” megbilincseltek (egy alkalommal emiatt – álláspontja szerint – a testi épségét veszélyeztetve kellett lépcsőznie), hogy nem kapott az őrizetbe vétellel kapcsolatos dokumentumairól másolatot, csak a szabadulását követő napon,

és átszállítását megelőzően az orvosi kartonról sem adtak neki másolatot. Sérelmezte az orvosi vizsgálat tényét, annak módját ebben az esetben is megfelelőnek találta.

Külön panaszolta az előállítását megelőző kézbesítés körülményeit, továbbá az adatgyűjtés tényét, a szerzett információk tartalmát.

A Testület megállapította, hogy a rendőri fellépés érintette a panaszos szabadsághoz és személyi biztonságához, emberi méltósághoz, személyes adatok védelméhez és tisztességes eljáráshoz való jogát.

1) A panaszos elsősorban előállítását sérelmezte, ezért a Testület először ennek jogszerűségét vizsgálta.

A rendőrség a panaszos előállításának jogalapjaként az Rtv. 33. § (1) b) pontjára hivatkozik, amely szerint a „rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt, [...] aki ellen elfogatóparancsot, nemzetközi elfogatóparancsot, illetve európai elfogatóparancsot adtak ki”.

A Testület a rendelkezésre álló dokumentumok alapján meggyőződött arról, hogy a panaszossal szemben valóban elfogatóparancsot bocsátottak ki. Tekintve, hogy a bírósági döntést követően a rendőrség számára az előállítás végrehajtása kötelező előírás – a bíróság döntésével szemben pedig az előtte folyó eljárás keretei között lehet jogorvoslással élni –, az előállítás jogszerűnek tekinthető.

A Testület megállapította, hogy az előállítással a rendőrség jogszerűen korlátozta a panaszos szabadságát.

2) A panaszos az előállítás kapcsán sérelmezte a mögöttes jogalapot, a kézbesítést is, véleménye szerint annak során szabálytalanságok történtek.

A Testület a hatáskörére irányadó szabályok, az Rtv. 92. § (1) bekezdése szerint az élhet panasszal, akinek az Rtv. „IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása [...] alapvető jogát sértette”.

A Testület már itt utal arra, hogy az Rtv. IV. fejezetében, a 11. § (1) bekezdésében szabályozott, törvényes előírások tiszteletben tartására vonatkozó általános rendőri kötelezettség alapján más rendőri cselekményt, mulasztást is vizsgál, ha arra más, speciális jogorvoslat, panaszlehetőség nem áll az érintett rendelkezésére.

Jelen esetben, amennyiben a kézbesítés során szabálytalanságok történtek, azzal kapcsolatban az érintett jogosult a büntetőeljárás keretei között, a büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény (a továbbiakban: Be.) 70/A. §-a szerint jogorvoslással élni, vagyis a kézbesítési vélelem megdöntése iránt kérelmet terjeszthet elő a törvényben meghatározott feltételek mellett.

A fentiek szerint a kézbesítés esetleg szabálytalanságának vizsgálata még akkor sem tartozik a Testület hatáskörébe, ha az mögöttes jogalapként szerepet játszott az előállítás végrehajtásában.

3) A Testület ezt követően vizsgálta az előállítás során alkalmazott kényszerítő eszköz jogszerűségét, azt, hogy a panasz szerint őt többször bilincsből tartották, és még a csúszós lépcsőn levezetve sem távolították azt el, holott ezt kifejezetten kérte.

A rendőrségi iratokból az tűnik ki, hogy a jelentést tevő rendőrök – az előállítás során – nem alkalmazták a panaszossal szemben bilincset, azonban a rendőrség nem zárja ki, hogy az egyéb eljárási cselekmények, átkísérések során a panaszost megbilincselve tartották.

A Testület a megismert valamennyi vonatkozó rendőri adat, jelentés, információ alapján arra a következtetésre jutott, hogy ezek az előállítás vonatkozásában cáfolják a panaszos előadását, miszerint őt megbilincselték. Azt azonban a rendőrség maga sem zárta ki, hogy a panaszos őrizetbe vétele során pl. az egyes átszállítások alkalmával a panaszossal szemben bilincselést alkalmaztak volna. Bár ez az őrizetbe vétel időtartama alatt történt, vagyis a büntetőeljárás hatálya alá tartozik, magának a bilincselésnek a végrehajtása az Rtv. alapján történt, tehát a Testület erre a kérdésre is megállapította a hatáskörét [az Rtv. 92. § (1) bekezdése kifejezetten említi a kényszerítőeszköz-használat vizsgálatát].

A Testület kifejezetten rákérdezett, hogy a rendőrség álláspontja szerint mi volt a bilincselés jogalapja az átkísérés során. A rendőri iratok nem cáfolják a bilincshasználatot, azonban arról nem adnak számot, hogy ennek milyen törvényes indoka állt fenn. A feltárt körülmények a bilincselés indokoltságára nem utalnak. Mindezek alapján a Testület úgy foglalt állást, hogy a bilincselés nem volt igazolható, annak jogalapja nem állt fenn.

Az Rtv. 48.§-a szerint „A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy önkárosításának megakadályozására, támadásának megakadályozására, szökésének megakadályozására, illetve ellenszegülésének megtörésére”. Az Rtv. idézett rendelkezését tovább pontosítja a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 60.§-ának (1) bekezdése. E szerint: „Bilinc alkalmazása különösen azzal szemben indokolt: aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető, aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, illetve az intézkedésben közreműködőt megtámadja, akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilinc alkalmazása nélkül nem akadályozható meg, akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg, továbbá aki önkárosító magatartást tanúsít, vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget”.

A Szolgálati Szabályzat 60.§-ának (2) bekezdése kifejezetten kitér a kísérés és a fogdán kívüli őrzés során foganatosított bilincselésre: „Az előjáró a fogva tartott személy bilincselését a kísérés és a fogdán kívüli őrzés idejére is elrendelheti, ha szökése bilinc alkalmazása nélkül nem akadályozható meg”. A kísérő őr őrszolgálati tevékenységét határozza meg a Szolgálati Szabályzat 90.§-a, a bilincselést illetően pedig annak (9) bekezdése: „Ha a kísért személy veszélyessége ezt indokolja a kísért személyt meg kell bilincselni”.

A fenti idézett jogszabályhelyekből jól látható, hogy a kísérés és az őrzés során a bilincselés elsősorban a szökés megakadályozására szolgál, de arra is kizárólag abban az esetben, ha a szökés más módon nem akadályozható meg. A bilincselés szükségességéről az előjáró dönt, melynek során nyilvánvalóan tekintettel kell lennie a fogvatartott személyi körülményeire, veszélyességére [Szolgálati Szabályzat 90.§ (9) bekezdés]. Az idézett rendelkezésekből az a következtetés vonható le, hogy a bilincselés ezekben az esetekben (őrzés, kísérés) egyáltalán nem szükségszerűség, de még kevésbé kötelező intézkedés az érintett személlyel szemben.

A Testület nem első alkalommal szembesül azzal az egyébként jogellenes és ezért súlyosan helytelenítendő gyakorlattal, hogy a kísérés, illetve az őrzés során a bilincselés egyfajta automatizmusként működik. A Testület álláspontja szerint rendkívül jól látható ez a jelen ügyben, amikor semmiféle olyan körülmény nem merült fel a panaszos oldaláról, ami az előjárónak a Szolgálati Szabályzat 60.§ (2) bekezdése szerinti döntését és a bilincselés ez alapján történő elrendelését megalapozta volna. Sem a gyanúsításban szereplő bűncselekmény jellege, súlyossága, sem az eljárás alá vont személy személyi körülményei, veszélyessége nem támasztotta alá azt, hogy a szökés megakadályozására bilincs alkalmazására lett volna szükség.

Az előállítással összefüggésben vizsgálva a panaszos bilincselését, a Testület nem volt abban a helyzetben, hogy a panaszos és a rendőrség állításai között meghúzódo ellentmondást feloldja, így alapjogsérelmet nem tudott megállapítani, azonban – cáfolat hiányában, illetőleg a rendőrség olyan irányú nyilatkozata alapján miszerint nem zárható ki, hogy a panaszost az átkísérések során bilincselték – elfogadta a panaszos azon előadását, hogy az átkísérés során őt megbilincseltek. Miután ennek jogalapja a rendelkezésre álló adatok alapján hiányzott, a Testület megállapította, hogy a bilincshasználattal sérült a panaszos szabadsághoz és személyi biztonságához, továbbá emberi méltóságához való joga.

A Testület a jelen ügy kapcsán felhívja a figyelmet arra, hogy általánosságban is helyteleníti, hogy a kísérés és az őrzés során a bilincselés a rendőrség részéről egyfajta automatizmusként érvényesül és – mint ahogy a jelen ügy is rámutat – olyan személyek bilincselésére is sor kerül (nem ritkán igen jelentős időtartamban), akinél a bilincselés mellett érdemi indok nem hozható fel, így annak jogalapja teljességgel hiányzik.

4) A panaszos sérelmezte az orvosi vizsgálat tényét.

A Fogdaszabályzat 17. § (1) bekezdése szerint a „fogvatartottat zárkában elhelyezni csak előzetes vizsgálat után, az orvosi vélemény figyelembevételével lehet”.

A Testület utal arra, hogy a Fogdaszabályzat 1. § (1) bekezdése szerint annak hatálya a bűnügyi, szabálysértési és közbiztonsági őrizetes, az előzetesen letartóztatott, valamint az elítélt és a szabálysértési elzárást töltő személyekre terjed ki (amennyiben őket rendőrségi fogdán helyezik el). Tekintve, hogy a panaszost a Be. 73. § (3) bekezdése alapján őrizetbe vették, rá a kérdéses rendelkezés is alkalmazható.

A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a rendőrség az orvosi vizsgálatral jogszerűen korlátozta a panaszos emberi méltóságát, szabadságát és személyi biztonságát.

5) A panaszos sérelmezte, hogy csak a szabadítását követően, egy nappal később kapott másolatokat az előállításával kapcsolatos iratokból, illetve csak késedelmesen juthatott hozzá az orvosi kartonjához.

A Testület ezzel kapcsolatban a következőket rögzíti. A büntetőeljárásához kapcsolódó – például az előállítás mögöttes jogalapját megteremtő – iratokat érintő jogorvoslat a büntetőeljárás keretében gyakorolható, arra a Testület hatásköre, figyelemmel a 2. pontban levezetettekre is, nem terjed ki. A befogadáskor elvégzett orvosi vizsgálattal kapcsolatos iratokból való másolatadásra vonatkozóan nincs kötelező előírás, és ennek elmaradása nem tekinthető alapjogsértőnek.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. törvény 24. §-a rendelkezik a beteg tájékoztatáshoz kapcsolódó jogáról. E szerint a beteg „jogosult megismerni a róla készült egészségügyi dokumentációban szereplő adatait”, joga van ahhoz, hogy egészségügyi adatairól tájékoztatást kérjen, illetve – többek között – jogosult „az egészségügyi dokumentációba betekinteni, valamint azokról saját költségére másolatot kapni”.

Amennyiben a panaszosra vonatkozó (egészségügyi) személyes adatok körének megismeréséről van szó, alkalmazható a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény 11–12. §-a, amely szintén biztosítja a személyes adatok megismerésének jogát.

Az orvosi vizsgálati kartonnal összefüggésben a panaszos sérelme arra vonatkozik, hogy nem időben kapta meg a másolatot („kifejezett kérésem ellenére nem kaphattam másolatot a fogdába történt befogadásomkor kiállított orvosi kartonból a bíróságra történt átszállításom előtt”).

A másolatkiadás kapcsán a büntetőeljárás iratait illetően a Testületnek nincs hatásköre eljárni, ebben a tekintetben a Be. 70/B. §-a tartalmaz rendelkezéseket, a (8) bekezdés rendelkezik a jogorvoslati jogról a másolat kiadásának megtagadása esetére.

A Testület hatáskörébe tartozik azonban annak vizsgálata, hogy a szabadságkorlátozásról kapott-e igazolást a panaszos. Az elfogatóparancs alapján ugyanis a rendőrség az Rtv. 33. § (1) b) pontja szerint lépett fel, és ugyanezen szakasz (4) bekezdése szerint részére igazolást kell kiállítani az előállítás időtartamáról, ebben a konkrét esetben sem lehetett eltekinteni, akkor sem, ha az intézkedésre büntetőeljárás keretében került sor. A panaszos szerint az ezzel összefüggő iratokat a panaszos csak szabadon bocsátását követően, másnap kapta kézhez.

A Testület a másolatadással összefüggő panaszok vonatkozásában (hatáskör hiányában) nem tudott érdemben állást foglalni, míg az igazolás (jóllehet késedelmes) kiadásával kapcsolatos panaszt illetően a rendőrség eljárását nem tartotta alapjogot – a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogát – sértőnek.

6) A panaszos sérelmezte, hogy a rendőrség tájékoztatása szerint ő „terrorizálja a lakókat”, egyébként is kifogásolta a szellemi állapotát érintő megjegyzéseket és azt, hogy a rendőrség ezek valóságáról nem győződött meg.

Sem a bírósági megkeresés, sem a rendőrségi iratok nem jelölnék meg konkrét jogszabályhelyet, amely a fenti „adatgyűjtő” tevékenységre felhatalmazná a rendőrséget. Erre vonatkozóan a panaszosnak írt rendőrségi levél sem tartalmaz konkrét tájékoztatást.

Egyértelmű azonban a rendelkezésre álló adatokból, hogy a panaszossal szemben folyamatban lévő büntetőeljárás keretében, az eljáró bíróság megkeresése alapján járt el a rendőrség, amelyre a Be. tartalmaz jogorvoslati lehetőséget, az a panasz eljárás keretében nem vizsgálható. Ezért a Testület csak utal arra, hogy a Be. 71. §-a alapján van lehetőség megkeresésre, a 73. § szerint ismeretlen helyen tartózkodó személy kapcsán intézkedésre, továbbá a Be. 178. és 178/A. §-ai szabályozzák a „nyomozó hatóság egyéb adatszerező tevékenységét”.

A Testület utal arra is, hogy egyebekben a panaszos rendelkezésére állnak a személyiségi jogvédelem általános (polgári és büntetőjogi) eszközei, amennyiben a kérdéses megállapítások miatt jogi úton kíván fellépni, illetve a kérdéses állítások valóságát, amennyiben azok a folyamatban lévő büntetőeljárásban relevánsak, a panaszos azon eljárás kereti között érdemben vitathatja.

Az adatgyűjtés jogalapján túlmenően vizsgálva a rendőri jelentésben a panaszosról tett megállapításokat, a kijelentések az iratokban kifejezetten úgy szerepelnek, mint amelyek a szomszédától, illetve a közös képviselőtől származnak, ezek a panasz eljárásban értékelhető alapjogsérelemet nem okoztak.

A fentiek szerint a panaszost érintő, általa panaszolt kijelentések kapcsán a Testület nem állapította meg az emberi méltóság sérelmét.

IV.

A Testület állásfoglalása szerint az ügyben az előállítással, illetőleg az orvosi vizsgálattal a rendőrség jogszerűen korlátozta a panaszos szabadságát és emberi méltóságát, ugyanakkor a bilincseléssel, valamint a panaszos által sérelmezett adatgyűjtő tevékenységgel összefüggésben tett, a panaszos személyét érintő állítólagos rendőri kijelentések vonatkozásában nem állapított meg alapjogsérelemet. Súlyosan sérült azonban a panaszos szabadsághoz és személyi biztonsághoz, továbbá emberi méltósághoz való joga azzal, hogy vele szemben – az átkísérések során – azonosítható jogalap nélkül alkalmaztak bilincset.

A megállapított jogsértést a Testület – figyelemmel annak a rendőrség gyakorlatában megmutató rendszeres és visszatérő jellegére is – súlyosnak ítélte, melynek következtében a jelen állásfoglalását az Rtv. 93/A. § (6) bekezdésének alapján megküldi az országos rendőrfőkapitány számára.

Budapest, 2010. augusztus 25.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Féja András
előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület